

28.2.2006

LAUSUNTO VALTUUTETTU KAJOKSEN TEKEMÄSTÄ TOIVOMUS-
PONNESTA ERITYISOPPILAIDEN ILTAPÄIVÄTOIMINNAN TASAPUO-
LISTAMISEKSI KAIKISSA KAUPUNGINOSISSA

Opev 2005-854

Kaupunginkanslia on pyytänyt opetuslautakuntaa antamaan lausunnon kaupunginhallitukselle valtuutettu Kajoksen tekemästä valtuuston 14.12.2005 äänin 49–0 hyväksymästä toivomuspönnestä, joka kuuluu seuraavasti:

"Kaupunginvaltuusto toivoo kaupungin pyrkivän parantamaan erityisopetuksessa olevien lasten iltapäivätoimintaa kaupungin tai kolmannen sektorin toimesta tasapuolisesti kaikissa kaupunginosissa."

Opetuslautakunta toteaa seuraavaa:

Keväällä 2005 iltapäivätoiminnan haun yhteydessä kaikille iltapäivätoimintapaikkaa hakeneille erityisoppilaille pystyttiin osoittamaan paikka. Huoltajilla oli mahdollisuus esittää hakukaavakkeessa kaksi ensisijaista toivetta. Jos kumpaankaan näistä ei alueella pystytty vastaamaan, niin paikka pyrittiin järjestämään alueen muita palveluvaihtoehtoja käyttäen. Erityisoppilaita sijoitettiin koulujen, seurakuntien, järjestöjen ja leikki-
puistojen ryhmiin. Toimintaan otetuista 6000 oppilaasta 12 % on erityisoppilaita. Valtakunnallisessa Opetushallituksen kuntavertailussa toimintaan osallistuvista oppilaista 6 % on erityisoppilaita.

Erityisoppilaiden iltapäivätoimintaa suunniteltaessa tehdään alueellista yhteistyötä sosiaalitoimen, terveystoimen sekä opetustoimen asiantuntijoiden kanssa. Tarkoituksenmukaisinta iltapäivätoimintapaikkaa suunniteltaessa kartoitetaan sekä kodin että koulun alueiden tarjoamia mahdollisuuksia. Molemmissa vaihtoehdoissa on sijoittamista tarkasteltava oppilaan kokonaisen ja ehyen päivän näkökulmasta.

Opetus- ja sosiaalitoimen yhteistyön jatkuminen sekä alueellisen toimintakulttuurin kehittyminen ovat ensisijaisen tärkeitä erityisoppilaiden iltapäivätoimintaa suunniteltaessa. Noin sadalla koululla on järjestön tai opetustoimen ylläpitämä ryhmä. Erityisoppilaat ovat integroituneina ryhmiin. Vain kehitysvammaisten tai autististen oppilaiden ryhmät toimivat omina erityisryhminä. Järjestöjen kanssa on käyty alueellisia neuvotteluja toiminnan laajentamisesta alueilla, joissa tarvittaisiin lisää ryhmämuotoista toimintaa.

28.2.2006

Opetuslautakunta toteaa, että erityisoppilaiden toiminnan suunnittelu on osa koko kaupungin iltapäivätoiminnan suunnittelua ja sitä kehitetään yhteistyössä kaikkien palvelujen tuottajien kanssa.

Lisätiedot:

Palve Leena, suunnittelija, puhelin 310 86809

OPETUSLAUTAKUNTA

Tuomas Nurmela
puheenjohtaja

Merja Aalto-Setälä
pöytäkirjanpitäjä

Khs dnro	2005-2663/411
Stn dnro	
Saap./Anl.	01-03-2006

Kaupunginhallitukselle

LAUSUNTOPYYNTÖ KAUPUNGINVALTUUSTON ALOITTEESEEN ERITYISOPETUKSESSA OLEVIENTEN LASTEN ILTAPÄIVÄTOIMINNAN PARANTAMISESTA

Kaupunginkanslia on läheteellään 20.12.2005 Dnro 2005 -2663/411 pyytänyt sosiaalivirastoa antamaan kirjallisen lausunnon kaupunginvaltuuston 14.12.2005 hyväksymästä valtuutettu Miina Kajoksen toivomusponnosta, joka koskee erityisopetuksessa olevien lasten iltapäivätoiminnan parantamista tasapuolisesti kaupungin tai kolmannen sektorin toimesta kaikissa kaupunginosissa.

Kaupunginhallitus päätti 13.6.2005, että opetustoimi yhdessä sosiaalitoimen kanssa selvittää vuoden 2005 loppuun mennessä uuden toimintasuunnitelman valmistelun yhteydessä toiminnan sisällön laatukriteerit, ryhmätoiminnan tarpeen määrän, edellytykset alueellisesti riittäville toiminnalle ja näihin toimintoihin tarvittavat lisäresurssit.

Khs päätti 6.2.2006 merkitä tiedoksi aamu- ja iltapäivätoimintaa koskevat selvitykset ja päätti myös, että opetustoimella on edelleen Khs:n 26.4.2005 päätöksen mukaisesti koordinoitavastuu kaikesta kaupungin järjestämästä, perusopetuslain mukaisesta aamu- ja iltapäivätoiminnasta sekä syksyyn 2009 mennessä myös järjestämisvastuu kaikesta kyseisestä toiminnasta lukuun ottamatta sosiaalitoimelle jääviä kehitysvammaisten kerhoja, joiden tilanne selvitetään opetustoimen ja sosiaalitoimen yhteistyönä vuoden 2006 aikana sosiaalilautakunnan 13.12.2005 esityksen mukaisesti. Kehitysvammaisten kerhojen osalta selvitystyö on alkamassa virastojen välisenä yhteistyönä

Sosiaalivirastolla säilyy järjestämisvastuu avoimesta toiminnasta.

Iltapäivätoiminnan kattavuus

Iltapäivätoiminta on lain mukaan lapsille vapaaehtoista. Kaikki ensimmäisen ja toisen luokan oppilaat ja muiden luokkien erityisoppilaat eivät ole hakeutuneet toiminnan piiriin. Lapsen huoltaja on mukana arvioimassa lapsen valmiuksia ja tarpeita iltapäivähoitopaikkaa valittaessa. Kaikki erityisopetuksessa olevat iltapäivähoitopaikkaa hakeneet lapset ovat saaneet paikan vuonna 2005.

Käyntiosoite

Toinen linja 4 A
00530 HELSINKI

Postiosoite

PL 7000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Puhelin

(09) 310 4011

Telefax

(09) 310 43717

Kaupungin järjestämään ohjattuun iltapäivätoimintaan osallistuu lukuvuonna 2005- 2006 Helsingissä 63 % kaikista koululaisista. Lukumääräisesti tämä tarkoittaa 8 200 ensimmäisen ja toisen vuosiluokan oppilasta ja muiden vuosiluokkien erityisoppilasta. Perusopetuksen 1.-9. luokilla erityisoppilaita oli Helsingissä 20.9.2005 opetustoimen tilaston mukaan yhteensä 2377. Heistä 1501 oli 1.-6. luokkalaisia. 1.-2. luokkalaisista erityislasten osuus on 7,7 %.

Kevään 2005 haun perusteella perusopetuslain mukaisen toiminnan tarjonta vastasi kysyntää, suomenkielisessä toiminnassa 99,8 % ja ruotsinkielisessä toiminnassa 100 % sai kevään haussa paikan. Perusopetuslain mukaiseen toimintaan osallistuu 46 % ja leikkipuistojen avoimeen toimintaan 17 % kohderyhmästä.

Aamu- ja iltapäivätoimintaa koskevan selvityksen mukaan suurimmat paineet iltapäivätoiminnan järjestämisessä sekä 1.- 2. luokkalaisten että erityisoppilaiden osalta ovat itäisellä ja koillisella alueella. Leikkipuistoissa järjestettävästä koululaisten iltapäivähoidosta tehdyssä selvityksessä vuodelta 2005 todettiin, että itäisellä ja pohjoisella alueella leikkipuistoissa painottuu avoin toiminta ja eteläisellä alueella perusopetuslain mukainen ryhmätoiminta.

Erityisoppilaiden kohdalla noudatetaan samoja järjestämisen periaatteita kuin yleisopetuksen oppilaille. Erityisoppilaita sijoitettaessa huomioidaan oppilaan ikä ja kehitysvaihe.

Perusopetuslain mukaiseen iltapäivätoimintaan haku lukuvuodeksi 2006 -2007 on 8. 2.-10.3.2006 välisenä aikana. Haun perusteella karotetaan alueellista iltapäivähoidon tarvetta yhteistyönä eri toimijoiden välillä.

Päivähoidossa järjestettävä iltapäivähoito ja -toiminta

Päivähoidossa järjestetään päivähoitolain alaista koululaisten iltapäivätoimintaa, josta peritään tulosidonnainen päivähoitomaksu. Vanhemmilla on myös mahdollisuus valita osapäivähoito perhepäivähoidossa. Päivähoidon iltapäivätoimintaan haetaan päivähoitohakemuksella. Päivähoidossa ja perhepäivähoidossa järjestettävä perusopetuslain mukainen iltapäivähoito kuuluu tällä hetkellä valtion osuuden piiriin. Opetusvirasto koordinoi päivähoitojärjestämää toimintaa. Päivähoidon järjestämä iltapäivähoito ei enää kuulu valtion osuutta saavien iltapäiväryhmien piiriin 1.8.2006 lukien. Päivähoidon ryhmien siirto opetustoimen vastuulle aloitetaan vaiheittain vuosina 2007- 2009.

Päivähoidossa on tällä hetkellä perusopetuslain mukaista 21 ryhmää eri alueilla: eteläisellä 6, läntisellä 1, pohjoisella 2, koillisella 7, kaakkoisella 2 sekä itäisellä alueella 3 ryhmää. Ryhmät toimivat päiväkotien

---

Käyntiosoite

Toinen linja 4 A
00530 HELSINKI

Postiosoite

PL 7000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Puhelin

(09) 310 4011

Telefax

(09) 310 43717

yhteydessä ja niissä on lapsia 8-16. Ryhmäkokoja pienentävänä tekijänä otetaan huomioon erityisoppilaiden avustuksen tarve.

Päivähoito vastaa edelleen lukuvuonna 2006 -2007 kehitysvammaisten ja autististen koululaisten iltapäivätoiminnasta, joka järjestetään pääsääntöisesti kouluilla.

Leikkipuistoissa järjestettävä iltapäivätoiminta

Lukuvuonna 2005 -2006 leikkipuistoissa on iltapäivisin noin 5000 koululaista, joista perusopetuslain mukaisessa toiminnassa lähinnä 7-8 vuotiaita koululaisia n. 2 500. Avoimeen toimintaan osallistuu noin 2 500 koululaista. 14.10.2005 tilaston mukaan erityisoppilaita oli perusopetuslain mukaisessa toiminnassa leikkipuistoissa noin 6-7 %.

Leikkipuistoissa järjestetään koululaisille lukuvuonna 2006 -2007 avointa toimintaa. 1.-2. luokkalaisilla ja erityisoppilailta on mahdollisuus ostaa välipala. Maksulliseen välipalaan on ilmoittautuminen. Koska välipalalle tulevien lasten määrää voidaan joutua rajoittamaan, toimintaan valittaessa sovelletaan valintakriteereinä mm. lapsen erityisen tuen tarvetta, mm. sosiaalisten ja kasvatuksellisten tarpeiden määrittelyä. Valintakriteereillä voidaan turvata erityislasten asema niissä tilanteissa, joissa välipalalle tulevien lasten määrää rajoitetaan.

Leikkipuistojen osalta kartoitetaan mahdollisuudet järjestää niissä edelleen perusopetuslain mukaista toimintaa tila- ja henkilöstöressurssien osalta tehtävän selvitystyön jälkeen. Helsingin kaupungin perusopetuslain mukaisen aamu- ja iltapäivätoiminnan toteuttamista ohjeistetaan toimintasuunnitelmassa 1.8.2006 -31.7.2007. Se on hyväksytty sosiaalilautakunnassa 7.2.2006.

Palvelutasoerojen tasoittaminen alueellisesti

Perheille on tiedotettu kouluun ilmoittautumisen yhteydessä opetustoimen koordinoimista alueen iltapäivätoiminnan järjestämispaikoista. Avoimesta leikkipuistotoiminnasta tiedottaa sosiaalivirasto. Tavoitteena on edelleen kehittää alueellista yhteistyötä eri toimijoiden välillä, jotta kaikille iltapäivähoitoa tarvitseville lapsille, myös kaikkien vuosiluokkien osalta erityisopetukseen otettujen tai siirrettyjen oppilaille, löytyisi oikein kohdennettu iltapäivähoitopaikka tarpeen mukaisessa laajuudessa.

Alueellisia palvelutasoeroja iltapäivähoitopaikkojen määrän suhteen pyritään tasoittamaan tämän yhteistyön kautta. Iltapäivätoimintaan haku päättyy 10.3., jonka jälkeen kokoontuvat alueelliset yhteistyöryhmät valitsemaan koululaiset eri toimintamuotoihin. Vanhemmat saavat vahvistuksen välipalalle ilmoittautumisesta toukokuussa. Leikkipuistoissa

Käyntiosoite	Postiosoite	Puhelin	Telefax
Toinen linja 4 A 00530 HELSINKI	PL 7000 00099 HELSINGIN KAUPUNKI	(09) 310 4011	(09) 310 43717

avoimen toiminnan osalta välipalalle osallistuvien lasten määrä varmistuu elokuussa koulun alkamisen jälkeen.

Alueelliset yhteistyöryhmät, johon kuuluvat opetustoimen, sosiaaliviraston, nuorisotoimen ja kolmannen sektorin edustajat, käsittelevät yhdessä iltapäivähoitohakemukset ennen valintoja ja pyrkivät löytämään erityislapselle parhaiten soveltuvan hoitopaikan. Leikkipuistojen avoimen toiminnan osalta tämä yhteistyö on enttään tärkeää, jotta voidaan arvioida lapsen valmiuksia toimia tässä toimintamuodossa. Leikkipuistojen henkilökuntaa ei ole mitoitettu huolehtimaan yksittäisestä lapsesta.

Leikkipuistotoiminnassa eri-ikäisten koululaisten, myös erityislasten, avoimen iltapäivätoiminnan sisällön kehittäminen on vuosina 2006 - 2008 leikkipuistojen kehittämishankkeen tärkeä osa-alue. Koululaisten iltapäivätoimintaa leikkipuistossa selvittäneen selvityksen mukaan myös varhaisen tuen eri toimintamuotojen vahvistaminen on keskeinen osa hanketta.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Railla Metsälä
vs. sosiaalijohtaja

Käyntiosoite

Toinen linja 4 A
00530 HELSINKI

Postiosoite

PL 7000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Puhelin

(09) 310 4011

Telefax

(09) 310 43717